

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

DOZ-SK.LC-070/17/13
DOZ/7068/13

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 17.03.14.
nr. 1046 podpis. *Becan*

Warszawa, 3 marca 2014 r.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 17.03.14. zał.
nr. 1553 podpis. *[Signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
MARSZAŁEK SENATU
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie senatorów Pana Macieja Klimy, Grzegorza Wojciechowskiego i Kazimierza Jaworskiego złożone na 42 posiedzeniu Senatu w dniu 29 października 2013 r., skierowane do Prezesa Rady Ministrów przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 31 października 2013 r., w sprawie informacji w zakresie odnowy zabytków i przywrócenia świetności zespołom zabytkowym oraz odnowy dział sztuki, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

1. System informatyczny służący do obsługi procedur związanych z przekazywaniem środków finansowych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie przewiduje możliwości automatycznego przetworzenia danych i wygenerowania raportu, jakie środki z budżetu ministra zostały przeznaczone na ochronę zabytków w poszczególnych miastach. Przygotowanie takiego wykazu wymagałoby przeanalizowania ponad 2,5 tys. dokumentów źródłowych, gł. umów o udzielenie dotacji.

2. W obszarze szeroko pojmowanej ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym znajdującym się poza granicami RP, do zadań Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego należą w szczególności:

- wykonywanie, w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą;
- prowadzenie ewidencji ruchomych i nieruchomych dóbr kultury związanych z Polską, a znajdujących się za granicą w wyniku grabieży wojennych, zmian w przynależności państwowej niektórych terytoriów oraz nielegalnego wywozu;

- gromadzenie danych dotyczących okoliczności utraty ruchomych dóbr kultury i możliwości ich restytucji;
- organizowanie poszukiwań utraconych dóbr kultury polskiej za granicą i podejmowanie działań restytucyjnych;
- dokumentowanie poloników o szczególnym znaczeniu dla polskiego dziedzictwa kulturowego;
- organizowanie i udzielanie pomocy w celu zabezpieczenia i konserwacji dóbr kultury oraz upamiętnienia wybitnych osób lub zdarzeń historycznych związanych z polskim dziedzictwem kulturowym za granicą;
- promowanie badań naukowych nad polskim dziedzictwem kulturowym za granicą;
- informacja i propagowanie wiedzy o polskim dziedzictwie kulturowym za granicą przez publikacje, wystawy i środki masowego przekazu;
- współdziałanie z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych w zakresie ochrony i restytucji polskich zasobów archiwalnych za granicą.

W latach 2007–2012 na ww. zadania Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydatkował następujące kwoty: 2007 – 3.799.733 zł, 2008 – 4.463.412 zł, 2009 – 5.596.047 zł, 2010 – 2.674.095 zł, 2011 – 2.761.632 zł, 2012 – 2.381.446 zł.

W ramach środków przekazywanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych placówkom dyplomatyczno-konsularnym w zakresie współpracy z Polonią i Polakami za granicą w ograniczonym zakresie finansuje się projekty polegające na odnowie zabytkowych nagrobków, cmentarzy, tablic pamiątkowych i innych zabytków związanych z Polonią i Polakami przede wszystkim w ramach funduszu *Opieka nad miejscami pamięci narodowej* (rozdział 85330 Opieka i Pomoc dla Polonii i Polaków za granicą). MSZ nie prowadzi oddzielnej ewidencji tego typu projektów w funduszu *Opieka* jednak szacuje się, iż w latach 2007–2011 łączne budżety przedmiotowych projektów po stronie dofinansowania ze środków z budżetu państwa opiewały na kwoty pomiędzy ok. 100 a 200 tys. zł rocznie natomiast w latach 2012–2013: 500–800 tys. zł rocznie.

Dbłość o polskie dziedzictwo i miejsca pamięci narodowej za granicą wspomagana jest z budżetu Ministra Spraw Zagranicznych także w ramach środków przeznaczonych na realizację zadania publicznego „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą” i konkursu pod tą nazwą, którego pierwsza edycja odbyła się w 2012 r. W ramach programu pomocowego na działania związane z ochroną zabytków w latach 2012–2013 przyznano środki w kwocie ponad 7.000 tys. zł.

3. Rada Ministrów nie prowadzi prac nad krajowym programem ratowania zabytków, ani zmianą modelu publicznego finansowania opieki nad zabytkami. W ocenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego gospodarka budżetowa i redystrybucja środków w formie dotacji bezpośredniej jest w tym zakresie rozwiązaniem najbardziej efektywnym i przejrzystym.

4. Rada Ministrów nie prowadzi prac legislacyjnych dotyczących ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, w szczególności zmierzających do likwidacji lub zmiany źródeł finansowania NFRZK.

5. Coroczna dotacja z budżetu państwa stanowi od początku lat 90. XX w. główne źródło przychodów Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Środki pozabudżetowe stanowią w dochodach Funduszu jedynie ułamkową część. W ostatnich latach ilość środków, jakie Państwo przeznacza na odnowę zabytków Krakowa systematycznie wzrastała, sięgając w 2007 roku 45,5 mln, a w latach 2009–2012 utrzymując na nieco niższym poziomie, 42,0 mln zł. W okresie tym fundusze przeznaczone na odnowę zabytków Krakowa stanowiły około 1/4 ogółu wydatków Kancelarii Prezydenta RP. W projekcie budżetu na 2014 r. wniesionym do Sejmu (druk sejmowy nr 1779) kwota dotacji celowej dla Funduszu zaproponowana została na poziomie nieznacznie niższym niż w latach poprzednich, tj. 40 mln zł. Jej ostateczna wielkość ustalona zostanie jednak w uchwalonej przez Sejm ustawie budżetowej.

6. W budżecie państwa na 2013 r. wydatki bieżące wojewódzkich urzędów ochrony zabytków, z których pokrywane są wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych oraz inne koszty związane z funkcjonowaniem tych jednostek, wynoszą łącznie 49.295 tys. zł. Wysokość wydatków bieżących w poszczególnych wojewódzkich urzędach ochrony zabytków przedstawia poniższe zestawienie.

WUOZ	
Dolnośląski (Wrocław)	4.478 tys. zł
Kujawsko-pomorski (Toruń)	2.952 tys. zł
Lubelski	3.527 tys. zł
Lubuski (Zielona Góra)	1.788 tys. zł
Łódzki (Łódź)	2.994 tys. zł
Małopolski (Kraków)	3.522 tys. zł
Mazowiecki (Warszawa)	7.055 tys. zł
Opolski (Opole)	1.465 tys. zł
Podkarpacki (Przemyśl)	3.200 tys. zł
Podlaski (Białystok)	2.180 tys. zł
Pomorski (Gdańsk)	2.312 tys. zł
Śląski (Katowice)	3.013 tys. zł
Świętokrzyski (Kielce)	1.974 tys. zł
Warmińsko-Mazurski (Olsztyn)	2.323 tys. zł
Wielkopolski (Poznań)	4.573 tys. zł
Zachodniopomorski (Szczecin)	1.939 tys. zł

W latach 2007–2013 budżet służb konserwatorskich wzrósł z 33.995 tys. do 49.942 tys. zł (o 15.947 tys. zł – ok. 47%). Należy jednak zauważyć, że ten wzrost wynika w zasadzie z jednorazowego poważnego wzmocnienia budżetu służb konserwatorskich w 2009 roku o 13.600 tys. zł (39% w porównaniu do roku 2008). W kolejnych latach ten wzrost wynosił średniorocznie niespełna 1,2%.

W wojewódzkich urzędach ochrony zabytków zatrudnionych jest łącznie niespełna 800 pracowników. W tym, 614 pracowników merytorycznych oraz 179 pracowników obsługi (22,5%). Poziom zatrudnienia w tych jednostkach utrzymuje się od kilku lat na tym samym

poziomie. Stan zatrudnienia w poszczególnych wojewódzkich urzędach ochrony zabytków (na dzień 1 kwietnia 2013 r.) przedstawia poniższa tabela.

WUOZ	Liczba delegatur	Pracownicy merytoryczni / liczba etatów	Pracownicy obsługi / liczba etatów	Zatrudnienie łączne w WUOZ / liczba etatów
Dolnośląski (Wrocław)	3	52 / 48,25	18 / 15	70 / 63,25
Kujawsko-pomorski (Toruń)	2	35 / 33,65	16 / 13,20	51 / 46,85
Lubelski	3	54 / 50,25	9 / 6	63 / 56,25
Lubuski (Zielona Góra)	1	19 / 18,375	5 / 4,625	24 / 23
Łódzki (Łódź)	3	35 / 30	15 / 12,25	50 / 42,25
Małopolski (Kraków)	3	50 / 43,75	14 / 13,25	65 / 57
Mazowiecki (Warszawa)	5	69 / 67,03	25 / 22,53	94 / 89,56
Opolski (Opole)	0	19 / 17	6 / 3,5	25 / 21,5
Podkarpacki (Przemyśl)	3	55 / 46,93	5 / 3	60 / 49,63
Podlaski (Białystok)	2	24 / 20,8	10 / 8,25	34 / 29,05
Pomorski (Gdańsk)	1	33 / 26,2	8 / 7	41 / 33,2
Śląski (Katowice)	2	37 / 34	10 / 9,4	47 / 43,4
Świętokrzyski (Kielce)	1	23 / 21,85	7 / 6	30 / 27,85
Warmińsko-Mazurski (Olsztyn)	2	32 / 29,5	7 / 5,5	39 / 35
Wielkopolski (Poznań)	4	54 / 49,17	16 / 15,25	70 / 64,42
Zachodniopomorski (Szczecin)	1	23 / 19,55	8 / 7,5	31 / 27,05
Łącznie	36	614 / 556,305	179 / 152,255	793 / 708,56

Uzupełnieniem stanu zatrudnienia w państwowych organach ochrony zabytków – WUOZ, są pracownicy biur samorządowych konserwatorów zabytków, realizujących zadania państwowych organów ochrony zabytków (I instancji) na podstawie stosownych porozumień.

Należy podkreślić, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie prowadzi pomiaru obciążenia pracą w wojewódzkich urzędach ochrony zabytków. W oparciu jednak o dane o liczbie wydanych decyzji administracyjnych, przeprowadzonych kontroli oraz innych procedur, można stwierdzić, że od 2008 r. nastąpił w nich 10 procentowy wzrost obciążenia pracą. Analizy potrzeb kadrowych dokonuje właściwy wojewódzki konserwator zabytków, który odpowiada za zatrudnienie w podległej mu jednostce odpowiedniego personelu. Podstawą określenia wydatków wojewódzkich urzędów ochrony zabytków są plany rzeczowo-finansowe sporządzane przez wojewódzkich konserwatorów zabytków i przekazywane wojewodzie. Sami dysponenti części budżetowych zgłaszają Ministrowi Finansów zapotrzebowanie na środki budżetowe. W ramach planowania wydatków przygotowuje się m.in. plany zatrudnienia i wynagrodzenia w poszczególnych jednostkach, które stanowią propozycje do projektu budżetu państwa. Dysponent uzasadnia wnioskowane wielkości zatrudnienia i środków na wynagrodzenia. Powyższa procedura zapewnia wojewódzким konserwatorom zabytków udział w planowaniu wydatków budżetowych w urzędach, którymi

kierują. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie ma podstaw, aby stwierdzić, że istnieją poważne niedobory w zatrudnieniu w urzędach konserwatorskich.

Z poważaniem,

Z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU
Piotr Zuchowski

Do wiadomości

Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych